

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РУСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО А2
(ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)**

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по руски език във втория гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към овладяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на комуникативните компетентности на ученика и с общуването.

Тази учебна програма е предназначена за изучаване на руски език в XI и XII клас, обучението по който започва в IX клас и в края на XII клас се очаква учениците да постигнат ниво А2 по Общата европейска езикова рамка. Програмата позволява гъвкаво прилагане на изискванията за постигане на описаното ниво на знания и умения по руски език в съответствие с училищния учебен план.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речевни дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ се за всеки следващ клас през целия етап на обучение.

Очакваните резултати по четирите умения: слушане, четене, говорене и писане се основават на Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 от Наредба № 5 от 30 ноември 2015 г. за общообразователната подготовка.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Таблица с декомпозирани стандарти

СЛУШАНЕ	ЧЕТЕНЕ	ГОВОРЕНЕ	ПИСАНЕ
<p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> да разбира общо съдържанието и да извлича най-същественото в кратки послания, обяви, съобщения, произнесени с ясна дикция и нормално темпо на речта, стандартно произношение и характерна за езика интонация; да разбира често употребявана лексика и изрази по познати теми; 	<p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> да разбира общо съдържанието и да извлича основна информация в ограничени по обем текстове на стандартен език по познати теми и включващи позната лексика и изучавани граматични структури, като при необходимост ги препрочита; да се ориентира и да открива необходимата полезна 	<p>Ученикът може при диалогична реч:</p> <ul style="list-style-type: none"> да общува във всекидневни ситуации, които изискват пряк обмен на информация по познати теми; да установява контакт при изпълнението на лесни и обичайни задачи и дейности; да участва в разговор, дори и да не разбира изцяло всичко, разчитайки на помощта на събеседника; да говори сравнително гладко, макар и бавно, с паузи, по познати теми, граматически коректно, с 	<p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> да формулира кратки съобщения и бележки по зададена тема; да попълва CV - Europass; да води обикновена лична кореспонденция, да пише писмо или електронно писмо с цел покана или молба, извинение, отказ, благодарност, използвайки несложни изрази и връзки; да довършва текст по дадени начало и/или край;

<ul style="list-style-type: none"> • да проследява кратък разговор между носители на езика, като идентифицира лицата, темата на разговора, изразените мнения и чувства; • да разбира общата информация в ограничени по обем, несложни текстове; • да разбира основното от информацията от средствата за масово осведомяване според личните си интереси; • да разбира конкретни подробности, които носят важна информация в ограничени по обем, несложни текстове; • да използва компенсаторни стратегии. 	<p>информация в обяви, проспекти, реклами, менюта, разписания, указания и други;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира кратки лични писма, покани и електронни съобщения, като определя изразените в тях намерения и чувства; • да разбира конкретни подробности от несложни текстове, съобщения, указания и информация; • да ползва илюстративен материал или компенсаторни стратегии. 	<p>произношение и интонация, ненарушаващи разбирането;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да използва компенсаторни стратегии. <p>Ученикът може при монологична реч:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да прави кратко описание по познати теми; • да разказва за себе си, за настоящата си и предходна дейност, както и за бъдещи планове и намерения; • да изразява накратко лична преценка или мнение по позната тема; • да говори сравнително гладко, макар и бавно, с паузи, граматически коректно, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането; • да използва компенсаторни стратегии. 	<ul style="list-style-type: none"> • да съставя текст по опорен материал (картини, снимки, реклами и др.) и по опорни точки; • да описва накратко събитие от личния си житейски опит; • да пише кратък текст с изразена лична преценка, да съобразява вида, структурата и съдържанието на текста с поставената задача.; • да употребява сравнително разнообразна и уместна лексика и да се съобразява с изучените граматични и правописни норми на руския език.
---	--	--	---

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати (компетентности по четирите основни умения: слушане, четене, говорене и писане)	Нови знания
<p><i>Необходимо е да има елементи и/или отделна рубрика, свързани с културата на Русия и рускоезичния свят, както и интегрирани въпроси и теми от областта на гражданското образование</i></p>	<p>СЛУШАНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира общо съдържанието и схваща най-същественото в кратки послания, обяви, съобщения, свързани с изучаваните тематични области; • да разбира често употребявана лексика и изрази, свързани с изучаваните тематични области; 	<p>ГРАМАТИКА</p> <p>Граматичният материал се въвежда поетапно, като се прилага индуктивен подход и връзка със знанията на учениците по роден език и особеностите на руския, за да се преодолее интерференцията.</p>

и устойчивото развитие с активно приложение на ИКТ в клас. Изкуствата и технологиите да са представени в дейностите.

I. Аз и другите

- Външен вид, облекло, характер
- Образование и интереси

II. Светът около мен

- Професии

III. Всекидневие

- Храни и напитки
- Пазаруване и мода
- Транспорт

IV. Здраве и здравословен начин на живот

- Спорт и здраве
- Здравословно хранене

V. Природа и екология

- Географски обекти
- Опазване на околната среда

VI. Моята родина и светът

- Празници и традиции

- да разбира диалози, свързани с изучаваните тематични области;
- да разбира основната информация от кратки, адаптирани текстове от оригинални източници (реклами, проспекти, разписания), свързани с изучаваните тематични области;
- да разбира основната информация от средствата за масово осведомяване;
- да проследява кратък разговор между носители на езика, като идентифицира лицата, темата на разговора, изразените идеи, мнения, чувства.

ЧЕТЕНЕ

Ученикът може:

- да разбира и извлича основната информация и най-съществените подробности от кратки писма, покани и електронни съобщения по изучаваните тематични области;
- да разбира и извлича информация и най-съществените подробности от ограничени по обем писмени текстове, написани на стандартен език, свързани с изучаваните тематични области;
- да разбира и извлича основната информация и най-съществените подробности от кратки текстове на стандартен език, като определя тема, основни моменти и действащи лица;
- да се ориентира и да открива необходимата полезна информация в реклами, менюта, разписания, указания и др.

ГОВОРЕНЕ

При диалогична реч ученикът може:

I. ФОНЕТИКА. ГРАФИКА

- Произнасяне на съгласни в различни позиции;
 - Корелация на твърди/меки и звучни/беззвучни съгласни;
 - Интонационни конструкции:
- ИК 1 – завършено изказване;
- ИК 2 – въпросително изречение с въпросителна дума;
- ИК 3 – общ въпрос;
- ИК 4 – съпоставителен въпрос със съюза *а*, изброяване.

II. МОРФОЛОГИЯ

1. Морфемна структура на думата

- Разпознаване на корен, префикс и суфикс;
- Основни редувания на гласни и съгласни в корена при някои глаголи.

2. Съществително име

- Число:
 - съществителни, които се употребяват само в единствено число;
 - съществителни, които се употребяват само в множествено число;
 - особени случаи на образуване на множествено число на съществителните (напр.: *леса, глаза, стулья, люди, дети и др.*).
- Падежна система на съществителните. Падежни форми на съществителните в множествено число с твърда и мека основа.
- Употреба в речта на основните падежни значения:

Именителен падеж

<ul style="list-style-type: none"> • Култура и исторически забележителности в Русия и България • Пътуване 	<ul style="list-style-type: none"> • да установява контакт и да обменя информация, мнения и идеи при изпълнението на обичайни задачи и дейности в дома и в училище; • да общува във всекидневни ситуации, които изискват пряк обмен на информация по изучаваните тематични области; • да участва в кратък разговор по теми, свързани с неговия житейски опит; • да говори макар и бавно, с паузи, с произношение и интонация ненарушаващи разбирането; • да прилага компенсаторни стратегии. <p>При монологична реч ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да изразява чувства, мнение, одобрение, съгласие или несъгласие със събеседника; • да прави описания по изучаваните тематични области; • да разказва за себе си, за своето минало, настояще и бъдеще; • да разказва и да прави кратки коментари, свързани с изучаваните тематични области • да говори макар и бавно, с паузи, с произношение и интонация ненарушаващи разбирането; • да прилага компенсаторни стратегии. <p>ПИСАНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да попълва формуляр с подробни лични данни, напр. CV - Europass; • да пише текст, лично и електронно писмо по изучаваните тематични области; 	<ul style="list-style-type: none"> - лице или предмет, които са необходими (<i>Мне нужна эта книга.</i>); - именна част в съставно именно сказуемо (<i>Мой папа – инженер.</i>). <p>Родителен надеж</p> <p><u>Без предлог:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - при сравнение (<i>Мария старше сестры.</i>); - за изразяване на неопределено количество с думите <i>много, мало, сколько, несколько</i> (<i>много рек</i>); - за изразяване на количество с числителни бройни; - за означаване на дата (<i>Русские отмечают Рождество седьмого января.</i>); - за изразяване на мярка и количество (<i>бутылка молока, кусок хлеба</i>). <p><u>С предлози, изразяващи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - краен пункт на движение: <i>до</i> (<i>Как доехать до вокзала?</i>); - време на действие (<i>до, во время, после</i>) - място: <i>около, недалеко от, у, напротив</i>; - липса на лице или предмет с предлога <i>без</i> (<i>Я не могу без друзей.</i>). <p>Дателен надеж</p> <p><u>Без предлог:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - с наречията: <i>надо, нужно, можно, нельзя</i> (<i>Ивану нужно срочно позвонить.</i>). <p><u>С предлози, изразяващи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - място на движение (по повърхността): <i>по</i> (<i>Мы гуляли по городу.</i>). <p>Винителен надеж</p> <p><u>Без предлог:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -за изразяване на период от време или повтораемост на действие.
---	--	---

- да създава писмен текст в съответствие с изучаваните тематични области, свързан с истории и случки от житейския си опит с помощта на опорни точки/въпроси.

Учениците създават писмен текст с обем 100 – 120 думи.

С предлози, изразяващи:

- срок, период от време, след който се случва дадено събитие: *через* (*Филмът започва през 1980 г.*);
- посока на действието с предлога *через* (*Деца преминават през улицата*).

Творителен падеж

Без предлог:

- за изразяване оръдие на действието.

С предлози, изразяващи:

- съвместно действие: *с* (*с приятели*);
- място: *над, под, перед, за, рядом с*.

Предложен падеж

- за обозначаване на време.

3. Прилагателно име

- Падежна система на пълните прилагателни в множествено число.
- Образуване на степени за сравнение на често употребявани прилагателни (проста сравнителна и сложна превъзходна).
- Кратки форми на прилагателните – образуване и употреба.

4. Местоимение

- Разпознаване и съгласуване със съществителни в множествено число.
- Възвратно местоимение *себя*.
- Употреба с предлози на отрицателни местоимения с частицата *ни-* (*никто, нищо, никого, нищо*).

5. Числително име

- Склонение на числителни редни.
- Употреба на количествени числителни със съществителни.

		<ul style="list-style-type: none"> • Съгласуване на числителните редни със съществителните имена по падеж. <p>6. Глагол</p> <ul style="list-style-type: none"> • Употреба на инфинитив. • Употреба на инфинитив с фазови глаголи от несвършен вид. • Време – сегашно, минало и бъдеще. • Глаголи за движение (<i>идти-ходить, ехать-ездить</i>,) без представка и с представките <i>в-, вы-, при-, пере-, у-, по-, от-, до-</i>. • Управление и употреба на глагола в речта. <p>7. Наречие</p> <ul style="list-style-type: none"> • Видове наречия за изразяване на: <ul style="list-style-type: none"> - физическо и емоционално състояние; - отрицание; - място и посока: <i>далеко, близко, здесь, там, туда, отсюда</i>. <p>8. Служебни части на речта</p> <ul style="list-style-type: none"> • Значение и употреба на: <ul style="list-style-type: none"> - предлози: <i>у, до, с, по, в, на, через, над, под, перед, за, рядом с</i>; - съюзи и съюзни думи: <i>и, а, но, или, что, тоже, чтобы, где, куда, который, поэтому, потому что</i>; - частици: <i>не, ни, ну, ли, вот, даже, только</i>. • Падежни форми на съюзната дума <i>который</i>. <p>III. СИНТАКСИС</p> <ul style="list-style-type: none"> • Прости изречения: <ul style="list-style-type: none"> - двукомпонентни и еднокомпонентни (със и без спрегаема глаголна форма). • Видове сложни изречения: <ul style="list-style-type: none"> - сложни съчинени изречения; - сложни съставни изречения с подчинено:
--	--	--

- ✓ допълнително;
- ✓ определително;
- ✓ обстоятелствено.

ЛЕКСИКА

Включва основни лексикални единици, необходими за несложна комуникация по предвидените от програмата тематични области.

Основни тематични групи на лексиката:

- Описание на външен вид и някои черти от характера.
- Образование.
- Интереси (книги, изкуства, кино, театър, медии, интернет, социални мрежи и др.).
- Взаимоотношения, чувства, емоции.
- Растения и животни.
- Спорт.
- Здравословно хранене.
- Основни хранителни продукти (плодове, зеленчуци, месо, тестени продукти и др.).
- Облекло. Мода.
- Транспорт и ориентиране.
- Професии.
- Пазаруване.
- Опазване на околната среда.
- Пътуване.
- Елементи от речевия етикет: поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/ несъгласие, инструкции, съвет, препоръка, благодарност, молба, покана, поздравление, пожелания за празници.

ХОРАРИУМ ПО УЧЕБЕН ПЛАН	XI клас	XII клас
Годишен брой учебни часове	72 часа	62 часа

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИТЕ ЧАСОВЕ ЗА ВСЯКА УЧЕБНА ГОДИНА

За нови знания	до 50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	до 45%
За контрол и оценка	до 5%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки за учебен срок в:	XI клас	XII клас
Устни изпитвания, работа по проекти и участие в работа в клас	минимум 2 оценки	минимум 2 оценки
Писмени домашни и контролни работи	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Класни работи	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Програмата дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и самостоятелност при учене, както и насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

Обучението по руски език дава възможност ученикът:

- да развие езикови, социокултурни и ключови компетентности;
- да прилага на практика изучавания език: да чете, да разбира устна реч, да общува, да се изразява в писмена и устна форма;
- да изгради положително отношение към изучаването на руски език и култура.

ПОДХОДИ И МЕТОДИ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО ПО РУСКИ ЕЗИК

В процеса на обучение се поставя акцент върху:

- личностно-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- комуникативен подход с акцент върху практическата насоченост на обучението;
- формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването и за развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците;
- принципа на преподаване от лесно към трудно, от изучено към ново, като работата се базира на личния опит и изучаваното по другите учебни предмети, като новият материал се съпоставя с изучения;
- **интегрираното изграждане на четирите езикови умения с превес на устната реч;**
- използването на руски език като език на общуването в клас (родният се използва при необходимост);
- изграждането на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение, както и на чувство за национална идентичност при поднасяне на социокултурната информация за Русия и рускоезичния свят.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогатяване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература.
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки.
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по руски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии.

УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	<p>натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на руски език, или свързани с културния контекст на рускоговорящите страни, изложби, уроци изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио-и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	<p>участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети.</p>
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	<p>работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.</p>
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	<p>дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.</p>
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	<p>дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.</p>